

Krav på avfall till deponi

Deponering av avfall ska, så långt det är möjligt, undvikas, men för vissa typer av avfall finns idag inga andra alternativ än deponering. Många avfall får överhuvudtaget inte deponeras, till exempel flytande avfall, brännbart avfall eller organiskt avfall. HMAB har möjlighet att motta både farligt avfall och icke-farligt avfall för deponering. HMAB har i dagsläget inte möjlighet att deponera gipsbaserat avfall eller avfall som överstiger gränsvärdena för urlakning i NFS 2004:10. Observera att kraven nedan endast gäller för avfall som ska deponeras, inte för avfall som behandlas hos HMAB (t. ex vissa förorenade jord, oljeförorenat slam eller brännbart avfall till sortering). Asbesthaltigt avfall ska inkomma i täckta containrar. Om asbesthaltigt avfall riskerar att damma ska det dessutom levereras väl förpackat.

Hantering av avfall grundar sig i den s.k. avfallshierarkin, vilken beskriver hur man inom hela EU ska arbeta med avfall på ett övergripande sätt. Enligt avfallshierarkin ska man i första hand

1. **Förebygga** att avfall ens uppkommer, därefter
2. **Återanvända** produkter, och om inte det är möjligt, se till att
3. **Materialåtervinna** avfall, till exempel genom att en förbrukad glasflaska behandlas och kan bli en ny glasprodukt. Om inte detta heller är möjligt ska avfall
4. **Energi utvinnas** genom förbränning. Avfall som inte kan vare sig återvinnas eller förbrännas, till exempel högförorenade jordar och blästersand, kan eventuellt omhändertas genom
5. **Deponering**

Deponering är alltså det allra sista alternativet för avfall, och ska bara göras när det inte finns andra möjliga hanterings- eller behandlingsmetoder. Detta medför att det finns många kriterier ett avfall måste uppfylla för att överhuvudtaget få lov att deponeras.

Avfallsproducentens ansvar

Som avfallsproducent är man skyldig att kontrollera att avfallet överhuvudtaget får lov att deponeras. Man bör löpande undersöka om andra metoder än deponering är möjliga för avfallet.

Följande typer av avfall får inte deponeras (för fulltext, se 8-10 §§, förordning (2001:512) om deponering av avfall):

1. Flytande avfall
2. Avfall som är explosivt, frätande, oxiderande, brandfarligt eller mycket brandfarligt
3. Sjukvårdsavfall och annat kliniskt avfall

4. Kemiska ämnen från forskning och utveckling eller undervisning
5. Hela, begagnade däck
6. Utsorterat brännbart avfall (till exempel plast, trä, papper, presenningar med mera)
7. Organiskt avfall

Det finns också ett krav på att avfall först måste behandlas innan det får lov att deponeras (14 § förordning (2001:512) om deponering av avfall). Med behandling avses användning av fysikaliska, termiska, kemiska eller biologiska metoder (inklusive sortering) som ändrar avfallets egenskaper så att dess mängd eller farlighet minskas, hanteringen underlättas eller återvinning gynnas. Kravet på behandling gäller inte inert avfall där behandling inte är tekniskt genomförbar eller annat avfall där behandling inte medför minskade negativa effekter på människors hälsa eller miljön.

För det avfall som ska deponeras ställs enligt lagstiftning (NFS 2004:10) hårda krav på underlag. Avfallsproducenten är skyldig att upprätta en grundläggande karakterisering samt att uppgifterna i denne är kompletta och korrekta. Hur den grundläggande karakteriseringen ska göras framgår i §§5–10 NFS 2004:10. I bilaga 1 återfinns HMAB:s mall, vilken omfattar den information som ska anges i den grundläggande karakteriseringen. Hur provning och överensstämmelseprovning ska göras beskrivs i §§11–19 NFS 2004:10. Provtagning ska ske enligt provtagningsplan utarbetad enligt SS-EN 14899:2005.

Kriterier för avfall till de olika deponiklasserna

IFA-deponi

Avfall som enligt avfallsförordningen (2020:614) inte klassificeras som farligt avfall får läggas på en deponi för icke-farligt avfall. Detta avfall behöver inte genomgå provning (laktest) enligt NFS 2004:10. Notera dock att för alla avfallskoder med så kallade dubbla ingångar krävs i regel analysresultat eller motsvarande för att man kunna avgöra om avfallet klassas som farligt eller inte enligt avfallsförordningen. Det kan också bli aktuellt med en analys av den totala halten organiskt kol (TOC). Dessa analysresultat ska biläggas den grundläggande karakteriseringen.

För att få lov att läggas på en IFA-deponi måste TOC-halten understiga 10 viktprocent i homogent avfall. För heterogent avfall måste volymen brännbart avfall understiga 10 procent av avfallets totala volym. För andra generella undantag från deponeringsförbudet se NFS 2004:4, 12–13 §§.

FA-deponi

Avfall som enligt avfallsförordningen (2020:614) är klassat som farligt avfall måste genomgå provning (laktest) innan det får lov att deponeras på en deponi för farligt avfall. För regelbundet genererat avfall ska avfallets egenskaper undersökas genom

perkolationstest och jämföras mot gränsvärden för CO vid L/S 0,1 samt L/S 10. Avfall som inte genereras regelbundet ska undersökas med skaktest eller perkolationstest och jämföras mot gränsvärden för L/S 10. Gränsvärdena för urlakning återfinns i 34 §, NFS 2004:10. Halten TOC får inte överstiga 6 % alt. får inte glödförlusten (GF) överstiga 10 %. Avfallet ska vara undersökt avseende ANC.

Notera också att för varje transport av farligt avfall ska ett unikt transportdokument medföras transporten.

Regelbundet genererat avfall

Till avfall som genereras regelbundet räknas endast de avfallsslag som regelbundet genereras i samma process. Samtliga punkter nedan ska vara uppfyllda.

1. anläggningar och processer är välkända,
2. det material som använts i processen och själva processen är väl definierade
3. anläggningens verksamhetsutövare tillhandahåller all nödvändig information och upplyser verksamhetsutövaren för deponin om förändringar i processen.
4. avfallet uppkommer minst en gång per år.

Till detta räknas även avfall som genereras i en likadan process men i olika anläggningar.

Om det inträffar någon betydande förändring i processen som genererar avfall skall en ny grundläggande karakterisering göras.

Transportörens ansvar

För att transportera avfall som uppkommit i en yrkesmässig verksamhet krävs ofta att man har tillstånd eller att man har gjort en anmälan till tillsynsmyndigheten. För transport av farligt avfall ska den som lämnar avfallet och den som mottar avfallet se till att det finns ett transportdokument.

Avfallsproducent och transportör är nödvändigtvis inte samma juridiska person. Den som enbart transporterar avfall åt någon annan saknar ofta kännedom om avfallets sammansättning, föroreningsinnehåll med mera. Om det vid lossning av avfall vid deponin skulle visa sig att det inte uppfyller kraven för deponering, kommer avfallet inte få lossas förrän omständigheterna klarlagts. Avfallslämnaren kan komma att bli ansvarig för de kostnader som uppstår till följd av det felaktigt karakteriserade avfallet. Det åligger transportören att ha kännedom om leveransens typ och innehåll.

Avfallsmottagarens ansvar

Avfallsmottagaren är skyldig att, innan avfallet tas emot för deponering, kontrollera de handlingar som upprättats avseende avfallet. Kompletterande underlag ska vara HMAB tillhanda senast tre dagar innan inleverans. HMAB har, mot avgift, möjlighet att motta mindre mängder avfall för lagring i väntan på underlag, i det fall dessa saknas. Avfallslämnaren ansvarar på egen bekostnad för avfall som anläggningen inte kan hantera.

Vid invägning samt vid lossning sker mottagningskontroll för att säkerställa att avfallet stämmer överens med handlingarna. Stämmer inte avfallet överens med handlingarna, eller att det uppvisar sådana egenskaper att det inte kan tas emot vid deponering, avvisas avfallet och tillsynsmyndigheten meddelas enligt 38 § NFS 2004:10.

För varje leverans av avfall som tas emot för deponering utfärdas ett mottagningskvitto i form av en vågsedel som tillhandahålls transportören.

HMAB kontrollerar och/eller provtar löpande inlevererat avfall för att säkerställa att det överensstämmer med vad som angivits i den grundläggande karakteriseringen.

Kriterier i korthet

Avfall till deponi för icke-farligt avfall, IFA:

- Ej klassat som farligt avfall enligt Avfallsförordningen (analysresultat kan krävas)
- TOC max: 10 %
- Volym brännbart max: 10 %

Avfall till deponi för farligt avfall, FA:

- Avfall som är klassat som farligt enligt Avfallsförordningen
- Laktest (perkolations-/eller skaktest, som jämförs mot C0 vid L/S 0,1 och/eller L/S 10)
- Urlakningsegenskaper överstiger ej kriterierna i 34 §, NFS 2004:10
- ANC
- TOC max: 6 %
- GF max: 10 %
- Transportdokument för farligt avfall

Följande avfallsslag får inte lov att deponeras enligt kriterierna för TOC eller brännbart, men skulle kunna komma i fråga för undantagen från deponeringsförbudet i NFS 2004:4, 13§. Innan deponering med stöd av denna paragraf är möjlig måste emellertid samråd med tillsynsmyndigheten ske, vilket kan ta ett par månader. Nedan listade avfallsslag är sådana som skulle kunna vara aktuella:

- Rullar med textil, väv, duk etc.
- Odlingsplast/-väv
- Större fat och tankar av tjockväggigt plastmaterial
- Större presenningar och kapell
- Trossar och fiskenät
- Rör av plastmaterial där godsets tjocklek överstiger 1 cm
- Rörlängder överstigande 5 meter
- Transportband av gummi

Om du har avfall som du är osäker på om vi kan hantera, kontakta oss innan inleverans för att undvika korrigeringsavgifter, hanteringsavgifter och/eller att ert avfall måste avvisas från anläggningen.